

Rapport

Actualisatie capaciteitsonderzoek binnensport

Gemeente Vijfheerenlanden

2 mei 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Opdrachtformulering	4
1.3 Verantwoording rapportage	4
1.4 Beleid en wettelijke verplichtingen	4
1.5 Leeswijzer	5
2. Huidige capaciteit en gebruik	6
2.1 Huidige capaciteit binnensportaccommodaties	6
2.2 Spreiding binnensportaccommodaties	7
2.3 Bezetting binnensportaccommodaties	8
2.4 Niet vervulbare behoefte van verenigingen en knelpunten inroostering	11
2.5 Niet vervulbare behoefte onderwijs en knelpunten inroostering	12
2.6 Functionaliteit en kwaliteit	13
3. Trends en ontwikkelingen	15
3.1 Demografische ontwikkelingen en leerlingenprognoses	15
3.2 Landelijke trends en ontwikkelingen	17
3.2.1 Bewegingsonderwijs	17
3.2.2 Sportparticipatie	17
3.3 Lokale trends en ontwikkelingen	17
3.3.1 Ledenontwikkeling sportverenigingen	17
3.3.2 Lokale sportdeelname	18
3.3.3 Ruimtelijke ontwikkelingen	18
4. Toekomstperspectief	19
4.1 Bestaande knelpunten	19
4.2 Toekomstige behoefte binnensportaccommodaties	20
Bijlage 1 Bezettingsroosters 2019	22
Bijlage 2 Huidige en toekomstige klokurenbehoefte	23

Samenvatting

In de periode 2019-2020 is een behoefteonderzoek binnensportaccommodaties uitgevoerd binnen de voormalige gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik. In 2022 is het gemeentelijk sport- en accommodatiebeleid vastgesteld. Op verschillende plekken in de gemeente spelen er vraagstukken, knelpunten en ambities rond de binnensportaccommodaties. Het capaciteitsonderzoek binnensportaccommodaties is daarom geactualiseerd.

Huidige capaciteit en gebruik

De gemeente heeft een aanbod van in totaal 19 binnensportaccommodaties: 4 sporthallen (waarvan 1 accommodatie een dubbele sporthal betreft), 3 sportzalen en 13 gymzalen (excl. 3 gymzalen bij het Heerenlanden College). De spreiding van de accommodatie over de verschillende kernen in de gemeente is goed. De grote kernen beschikken over meerdere accommodaties, de kleinere meestal over ten minste een gymzaal. Het gebruik en de bezetting van de accommodaties laat een wisselend beeld zien. De sporthallen in Vianen en Leerdam, gymzaal Zwanengat en gymzaal De Biezen laten het jaarrond een goede bezetting zien. De gymzalen in de kleinere kernen kennen over het algemeen een matige bezetting; deze worden hoofdzakelijk gebruikt voor het bewegingsonderwijs van de lokale school en kennen nagenoeg geen gebruik door sportverenigingen.

Een aantal sportverenigingen geven aan niet vervulbare behoefte aan zaalcapaciteit voor met name trainingen te hebben, een aantal verwacht dat deze behoefte de komende drie jaar gaat ontstaan.

Trends en ontwikkelingen

Het inwonersaantal van gemeente Vijfheerenlanden groeit naar verwachting de komende jaren van 61.650 naar 67.800 inwoners als gevolg van woningbouwontwikkeling. De leerlingaantallen op zowel de basisscholen als de middelbare scholen nemen hierdoor ook toe. De grootste groei van leerlingenaantallen wordt voorzien in Vianen (primair en voortgezet onderwijs) en Leerdam (met name voortgezet onderwijs). Als gevolg van deze ontwikkeling neemt de klokuurbehoefte aan zaalcapaciteit voor bewegingsonderwijs in deze kernen toe. Een aantal sportverenigingen verwacht in de toekomst meer zaalcapaciteit nodig te hebben, onder andere door de niet-vervulbare behoefte, toenemend ledental en sporttechnische ambitie.

Bevindingen

Op basis van de bevindingen uit de onderzochte onderdelen is de vraag naar en het aanbod van binnensportaccommodaties op elkaar afgestemd en zijn de huidige en te verwachte toekomstige knelpunten in beeld gebracht. De knelpunten zijn opgedeeld in bestaande knelpunten en knelpunten die zich in de toekomst kunnen voordoen. In hoofdstuk 4 zijn de knelpunten volledig uitgewerkt.

Bestaande knelpunten zijn:

- Niet-vervulbare urenbehoefte van verenigingen;
 - Drie verenigingen in Vianen hebben behoefte aan meer trainingsuren;
 - Twee buitensportverenigingen in Lexmond hebben behoefte aan zaalcapaciteit in een sporthal (uitbreiding trainingsuren LKV Het Bosch en de ambitie van VV Lekvogels om een zaalvoetbaltak te starten);
- De afmeting van gymzalen De Stoof en Het Brandpunt voldoen niet aan de VNG-norm, de KVLO-richtlijnen en de uitgangspunten voor een gemeentelijke basisvoorziening;
- Gymzaal Het Knooppunt in Everdingen is de enige binnensportaccommodatie ouder dan 40 jaar binnen de gemeente waar nog geen concreet plan voor de toekomstige instandhouding is.

Toekomstige knelpunten in het gebruik van binnensportaccommodaties in Vijfheerenlanden zijn:

- Verwacht capaciteitstekort aan zaalruimte voor het bewegingsonderwijs in Vianen als gevolg van toenemende behoefte klokuren bewegingsonderwijs door groei van het aantal leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2019 is de gemeente Vijfheerenlanden ontstaan door een fusie van de voormalige gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik. In de periode 2019-2020 is een behoefteonderzoek binnensportaccommodaties uitgevoerd binnen de voormalige gemeenten en in 2022 is het gemeentelijk sport- en accommodatiebeleid vastgesteld. Op verschillende plekken in de gemeente spelen er vraagstukken rond de binnensportaccommodaties, zoals de gewenste vervanging van de sportzaal in Lexmond, de ontwikkeling van MFC Hagestein en vernieuwing van sportcentrum Berenschot in Leerdam. Ook wordt, onder andere als gevolg van de groei van de gemeente, krapte ervaren in het gebruik van de sporthallen in Helsdingen Sport en Cultuur in Vianen. Gemeente Vijfheerenlanden heeft daarom behoefte aan een actualisatie van het onderzoek uit 2020.

1.2 Opdrachtformulering

In de actualisatie van het behoefteonderzoek wordt inzicht verkregen in:

- ✦ De huidige capaciteit en het huidige gebruik van de beschikbare binnensportaccommodaties met betrekking tot het bewegingsonderwijs en sport. Het gaat om in totaal **19 binnensportaccommodaties**:
 - 4 sporthallen (waarvan 1 accommodatie een dubbele sporthal betreft);
 - 3 sportzalen;
 - 13 gymzalen (excl. 3 gymzalen bij het Heerenlanden College).
- ✦ De te verwachte ontwikkelingen op het gebied van:
 - De behoefte aan bewegingsonderwijs op basis van leerlingprognoses;
 - De sportparticipatie (verenigingsgebruik) op basis van landelijke trends en ontwikkelingen, demografie, ledenontwikkeling en woningbouwontwikkelingen, die van invloed zijn op de toekomstige vraag naar binnensportaccommodaties in de gemeente.
- ✦ De (eventueel) bestaande knelpunten in de afstemming van vraag naar en aanbod van binnensportaccommodaties, die van invloed kunnen zijn op de behoefte aan binnensportaccommodaties.
- ✦ De behoefte aan en spreiding van zaalruimte voor het bewegingsonderwijs en de sport in de gemeente.

1.3 Verantwoording rapportage

Om te komen tot de voorliggende rapportage is een documentstudie uitgevoerd aan de hand van door de gemeente ter beschikking gestelde informatie. Om de ontwikkelingen bij de gebruikers van de binnensportaccommodaties in kaart te brengen zijn enquêtes verspreid onder de scholen, binnensportverenigingen, buitensportverenigingen die in het winterseizoen gebruik maken van een binnensportaccommodatie en een enkele buitensportvereniging waarbij de wens bekend was om gebruik te maken van een binnensportaccommodatie.

1.4 Beleid en wettelijke verplichtingen

De gemeente Vijfheerenlanden heeft op het gebied van verenigingsgebruik van sportaccommodaties geen wettelijke verplichtingen. Uiteraard wil de gemeente graag een goed voorzieningenaanbod hebben voor haar inwoners zodat die kunnen sporten en bewegen, elkaar kunnen ontmoeten en ontspannen om op die wijze een bijdrage te leveren aan een gezonde samenleving. Maar wettelijk is hier niets over vastgelegd. De enige verplichting die een gemeente heeft is het onderdak bieden aan bewegingsonderwijs.

Sportbeleid

Het sportbeleid "Heel Vijfheerenlanden beweegt!" heeft betrekking op de periode 2023-2026. In het sportbeleid zijn doelstellingen en uitgangspunten geformuleerd. Uit deze doelstellingen en uitgangspunten zijn vier verschillende pijlers ontstaan:

- ✦ Professionele verenigingsondersteuning
- ✦ Sport- en beweegstimulering gericht op doelgroepen
- ✦ Multifunctionele en duurzame accommodaties
- ✦ Transparante subsidieregeling

Aan elke pijler zijn subdoelstellingen gekoppeld die de hoofddoelstellingen ondersteunen.

Sportaccommodatiebeleid

Het sportbeleid is uitgewerkt in een (sport)accommodatiebeleid. Hierbij zijn de volgende voor dit onderzoek relevante beleidsregels vastgelegd:

Multifunctionaliteit/ samenhang

Bij de totstandkoming/ realisatie van sportaccommodaties is multifunctioneel gebruik het uitgangspunt. Verbetering van de multifunctionaliteit en samenhang is niet alleen een fysieke opgave (investeren in accommodaties). Er zijn al meerdere multifunctionele accommodaties in de gemeente en versterking daarvan ligt binnen handbereik. Die versterking vereist inhoudelijke samenwerking (programmabeheer) en parkbeheer.

Basisvoorziening

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe accommodatiebeleid vormt het 'begrip' basisvoorziening. De basisvoorziening bevat alle elementen van een accommodatie die nodig zijn voor het uitvoeren van de sportactiviteiten van de betreffende vereniging of stichting. In het nieuwe accommodatiebeleid is vastgesteld dat de gemeente uitsluitend financieel bijdraagt aan accommodaties die passen binnen de definitie van het begrip basisvoorziening.

Rol en verantwoordelijkheid van de gemeente

Gemeenten hebben sinds jaar en dag verantwoordelijkheid genomen voor de totstandkoming van sportaccommodaties. Sportaccommodaties zijn onmisbaar voor de vitale sportverenigingen en inwoners van de gemeente Vijfheerenlanden om te sporten en te bewegen. Het bereiken van de doelstellingen lukt niet zonder een adequaat aanbod van sportaccommodaties die multifunctioneel en duurzaam zijn. In het sportaccommodatiebeleid is een helder kader geschapen wat die rol van de gemeente precies is en waar die rol en verantwoordelijkheid ophoudt.

De verantwoordelijkheid van de gemeente houdt in dat:

- ✦ De gemeente de investeringen pleegt voor de realisatie van de basisvoorzieningen.
- ✦ De gemeente de eigenaarslasten draagt (kapitaallasten en eigenaarsdeel van verzekeringen, belastingen en heffingen).
- ✦ De gemeente verantwoordelijk is voor het grote, planmatige onderhoud en daar de kosten voor draagt.
- ✦ De gemeente investeert in niet-basisvoorzieningen, maar brengt dan wel een kostprijs dekkende huur in rekening. De gemeente staat open voor maatwerk waarbij verenigingen bijvoorbeeld ook kunnen kiezen om zelf te investeren in niet-basisvoorzieningen. In dat geval zal de gemeente geen huur in rekening brengen voor deze faciliteiten.

1.5 Leeswijzer

De rapportage start in hoofdstuk 2 met een inventarisatie en analyse van het aanbod en gebruik van de binnensportaccommodaties in gemeente Vijfheerenlanden. In hoofdstuk 3 zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen weergegeven die van belang zijn voor de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen landelijke en lokale ontwikkelingen (waaronder demografische ontwikkelingen, ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen op beleidsniveau). In hoofdstuk 4 wordt het toekomstperspectief beschreven in de vorm van bestaande en toekomstige knelpunten en worden oplossingsrichtingen omschreven.

2. Huidige capaciteit en gebruik

2.1 Huidige capaciteit binnensportaccommodaties

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden zijn 19 verschillende binnensportaccommodaties aanwezig. Dit betreft 4 sporthallen (waarvan 1 accommodatie een dubbele sporthal betreft), 3 sportzalen en 13 gymzalen (excl. 3 gymzalen bij het Heerenlanden College).

In algemene zin kan het volgende worden opgemerkt ten aanzien van de binnensport:

- ✦ Landelijke normen voor de aanwezigheid van binnensportaccommodaties ontbreken. Wel kunnen er kengetallen (richtlijn) gehanteerd worden voor de aanwezigheid van sportvoorzieningen per inwoner, bijvoorbeeld de (herijkte) planningsnorm voor een sporthal bedraagt één sporthal per 6.250 tot 12.500 inwoners in minder stedelijke context¹.
- ✦ De behoefte aan gymzalen is afhankelijk van het bewegingsonderwijs. Deze kengetallen betreffen een indicatie waarbij de nuance aangegeven moet worden dat het gebruik en de behoefte van binnensportaccommodaties ook sterk afhankelijk is van de grootte en ambities van de binnensportverenigingen. Alleen uitgaan van deze kengetallen doet geen recht aan de specifieke situatie van in dit geval de gemeente Vijfheerenlanden.
- ✦ VNG hanteert een stichtingsnorm voor binnensportaccommodaties van een minimale benutting door bewegingsonderwijs en verenigingssport van in totaal 1.600 uur per jaar. NOC*NSF hanteert een richtlijn van minimaal 1.400 uur sportgebruik per jaar voor een sporthal of een sportzaal. In de praktijk komt naar voren dat bezetting van sporthallen en sportzalen behoorlijk varieert. Dit is mede afhankelijk van wedstrijden op zondagen, efficiënte inroostering van trainingen in de avonden en efficiënt gebruik door scholen. Een bezetting van zo'n 3.000 uur per jaar (op basis maximaal gebruik door onderwijs, naschools gebruik van de accommodatie, goede avondbezetting op vijf avonden en optimale weekendbezetting op 2 dagen) is een zeer goede bezetting van een sporthal, zeker als daarbij de sluiting van de binnensportaccommodaties in vakantieperiodes meegenomen wordt. Het landelijk gemiddelde totale gebruik van een sporthal is ongeveer 2.000 uur.
- ✦ Binnensportaccommodaties zijn qua grootte te verdelen in drie typen die elk een eigen type gebruik kennen: gymzalen, sportzalen en sporthallen:
 - ✦ Een gymzaal heeft een hoogte van meestal 5,5 meter en is geschikt voor bewegingsonderwijs, gymnastiek, dans of verdedigingssporten, maar leent zich niet voor de meeste balsporten op verenigingsniveau.
 - ✦ Een sportzaal heeft het formaat van twee gymzalen en een hoogte van minimaal 7 meter en leent zich ook voor de meeste balsporten op trainingsniveau.
 - ✦ Een sporthal heeft als basis de maatvoering van drie gymzalen, een zaalhoogte van minimaal 7 meter en is vaak aangevuld met een kantine en tribune. Veel reguliere balsporten kunnen op wedstrijdniveau alleen in een sporthal worden beoefend, vanwege de maatvoering van de zaal zelf, de benodigde zaalhoogte en de benodigde aanvullende faciliteiten.
- ✦ Gemeente Vijfheerenlanden kent in haar Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs² een afwijkend afstandscriterium voor de maximale afstand tussen een basisschool en de gymvoorziening. In de gemeentelijke verordening is vastgelegd dat de maximale afstand tussen een binnensportaccommodatie en een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
 - ✦ Ten minste 20 klokuren binnen 1 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - ✦ Ten minste 15 klokuren binnen 3,5 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
 - ✦ Ten minste 5 klokuren binnen 7,5 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.
 De VNG-modelverordening hanteert voor basisonderwijs een afstandscriterium van 1 kilometer via de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg en voor voortgezet onderwijs binnen 2 kilometer³. Deze richtlijn wordt ook gehanteerd door de KVLO in het Handboek Huisvesting bewegingsonderwijs⁴.
- ✦ Het gemeentelijk sportaccommodatiebeleid hanteert voor een accommodatie die gebruikt wordt voor het bewegingsonderwijs een norm en een aanbeveling voor de afstand tussen school en gymzaal:
 - ✦ Norm: maximale afstand van één kilometer voor primair onderwijs (PO) en twee kilometer voor voortgezet onderwijs (VO), gemeten langs de kortste voor de leerlingen voldoende begaanbare en veilige weg.

¹ Bron: Binnensportaccommodaties in Nederland: Mulier instituut, 2020

² Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Vijfheerenlanden, 2021

³ VNG Modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2020

⁴ KVLO Handboek Huisvesting bewegingsonderwijs 2019

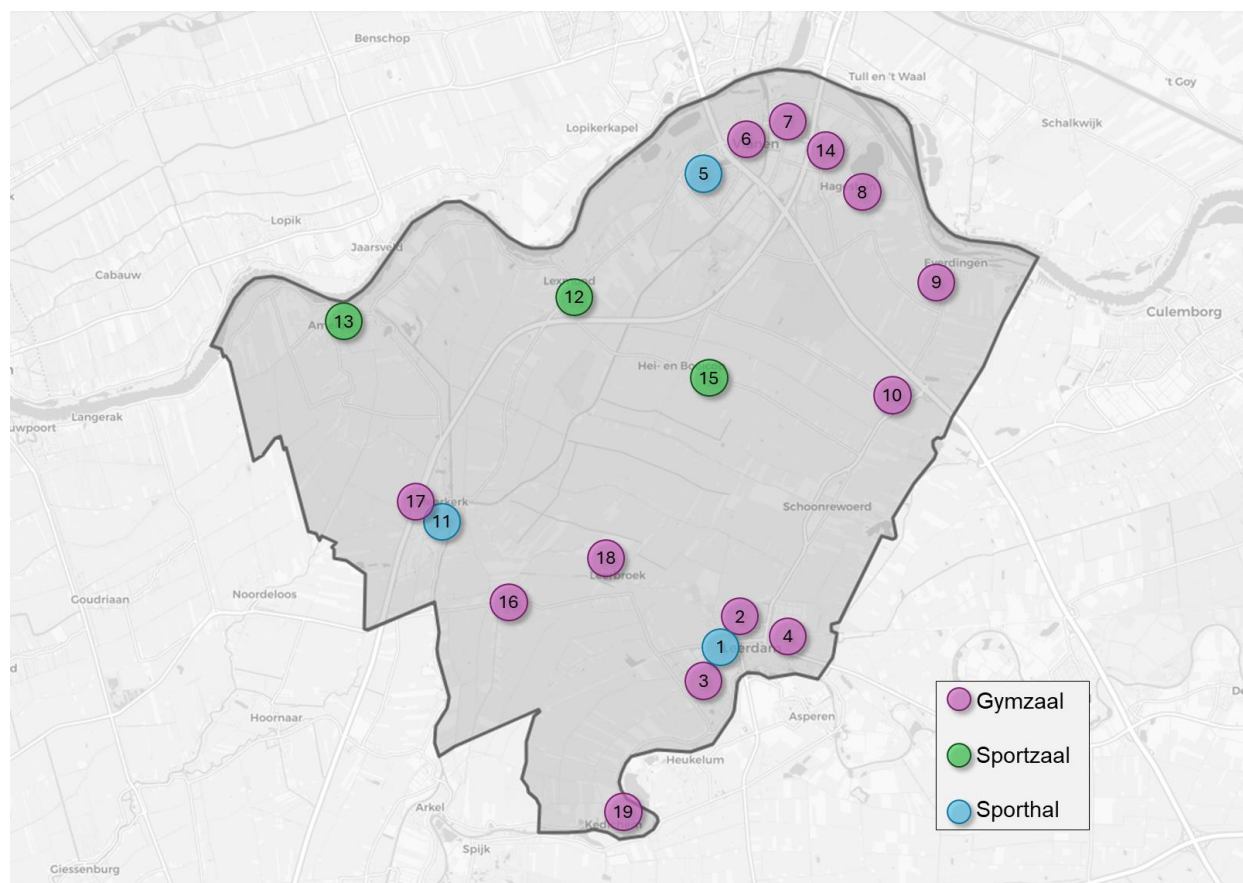
Aanbeveling: maximaal 750 meter voor PO en maximaal twee kilometer voor VO. In onderstaand overzicht zijn de verschillende binnensportaccommodaties en hun specifieke kenmerken opgenomen.

Tabel 1: Overzicht binnensportaccommodaties gemeente Vijfheerenlanden

Accommodatie	Kern	Type	Aantal zaaldelen	Afmeting		Voldoet aan				Bouwjaar
				lxb	Hoogte	VNG	Basis	KVLO	NOC*NSF	
1 Sportcentrum Berenschot	Leerdam	sporthal	3	28x42	7	ja	ja	ja	ja	1977
2 Gymzaal Noord	Leerdam	gymzaal	1	15x25		ja	ja	ja	n.v.t.	1978
3 Gymzaal West	Leerdam	gymzaal	1	12x24		ja	nee	nee	n.v.t.	1958
4 Lingeboolder	Leerdam	gymzaal	1	12x21		ja	nee	nee	n.v.t.	2000
5a Helsdingen (sporthal Noord)	Vianen	sporthal	2	28x44	7	ja	ja	ja	ja	2014
5b Helsdingen (sporthal Zuid)	Vianen	sporthal	2	28x44	7	ja	ja	ja	ja	2014
6 Gymzaal Zwanengat	Vianen	gymzaal	1	12x21		ja	nee	nee	n.v.t.	1995
7 Gymzaal De Prenter	Vianen	gymzaal	1	14x24		ja	ja	ja	n.v.t.	2011
8 Gymzaal De Biezen	Hagestein	gymzaal	1	12x21		ja	nee	nee	n.v.t.	1983
9 Gymzaal Het Knooppunt	Everdingen	gymzaal	1	12x21		ja	nee	nee	n.v.t.	1983
10 Gymzaal De Krooshof	Zijderveld	gymzaal	1	12x21		ja	nee	nee	n.v.t.	1980
11 Sporthal De Linde	Meerkerk	sporthal	2	24x44	9	ja	ja	ja	ja	1986
12 Gymzaal Blommendaal	Meerkerk	gymzaal	1	14x24		ja	ja	ja	n.v.t.	1975
13 Sportzaal Het Bosch	Lexmond	sportzaal	1	16x28,5	8	ja	ja	ja	n.v.t.	1974
14 Sportzaal 't Spant	Ameide	sportzaal	2	24x28	9	ja	ja	ja	n.v.t.	2009
15 Gymzaal de Brink	Hoef en Haag	gymzaal	1	14x22		ja	ja	nee	n.v.t.	2022
16 Sportzaal De Copper	Hei- en Boeicop	sportzaal	1	16x28		ja	ja	ja	n.v.t.	2002
17 Gymzaal Brandpunt	Nieuwland	gymzaal	1	10x18		nee	nee	nee	n.v.t.	1983
18 Sportzaal De Schakel	Leerbroek	gymzaal	1	14x22		ja	ja	nee	n.v.t.	2020
19 Gymzaal de Stoof	Kedichem	gymzaal	1	10x18		nee	nee	nee	n.v.t.	1973

2.2 Spreiding binnensportaccommodaties

Onderstaande figuur geeft inzicht in de spreiding van de binnensportaccommodaties in de gemeente Vijfheerenlanden. De spreiding van de accommodaties over de gemeente is goed. De grotere kernen (Vianen en Leerdam) beschikken over meerdere accommodaties (sporthal(len) en gymzalen). De kleinere kernen hebben vaak een gymzaal of sportzaal.

Figuur 1: Spreiding binnensportaccommodaties gemeente Vijfheerenlanden

2.3 Bezetting binnensportaccommodaties

Op basis van twee representatieve weken in het jaar is het gebruik van de binnensportaccommodaties inzichtelijk gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van een representatieve week in november 2023 en in april 2024. November geeft een goed beeld van de bezetting in het winterseizoen en april van het zomerseizoen. Door sporten als korfbal en (in toenemende mate) hockey die met name (en soms uitsluitend) in het winterseizoen gebruik maken van de binnensportaccommodaties, treden vaak grote verschillen op tussen de bezetting in het winter- en zomerseizoen.

Belangrijke aandachtspunten bij de bezetting van de accommodaties zijn:

- De bezetting is gebaseerd op het werkelijke gebruik in de geanalyseerde weken. Op basis van vergelijking met andere weken in beide seizoenen is gebleken dat sprake is van representatieve weken.
- Naast het structureel gebruik worden de binnensportaccommodaties ook incidenteel gebruikt voor toernooien en dergelijke. Deze incidentele activiteiten zijn niet in de bezettingsschema's opgenomen.

In de tabellen in het vervolg van deze paragraaf is de bezetting van de accommodaties weergegeven voor het winter- en zomerseizoen. Hoewel accommodaties incidenteel vanaf 8.00 uur in gebruik zijn⁵, is voor een beoordeling van de bezetting gebruik de volgende dagindeling gehanteerd:

- Voor doordeweekse dagen (maandag – vrijdag):
 - 08:30-15:30 uur onderwijs (maximale bezetting van 7 uur).
 - 15:30-18:00 uur naschools/ sport (max. bezetting van 2½ uur).
 - 18:00-23:00 uur sportverenigingen (maximale bezetting van 5 uur).
- Voor zaterdag en zondag:
 - 09 -21.00 uur bezetting gehele dag (maximale bezetting 12 uur).

De bezettingsgraden zijn berekend door de gebruiksuren per week te delen door het maximaal aantal beschikbare uren in het betreffende tijdsblok. Voor de bezetting van de accommodaties met meerdere zaaldelen is gerekend met zaaldeeluren. Dit betekent dat 1 uur gebruik van een 1/3 zaal (sporthal) voor 0,33 klokuur wordt meegeteld. De in de volgende overzichten gehanteerde kleuren staan daarbij voor de volgende, op landelijke referenties gebaseerde, waarderingen:

- **Groen** staat voor een goede bezetting (65% of meer);
- **Oranje** staat voor een redelijke bezetting (41%-65%);
- **Rood** staat voor een minimale tot beperkte bezetting (40% of minder).

In de tabellen op de volgende pagina is de bezetting per accommodatie in zomer- en winterseizoen weergegeven. Na de tabellen wordt een nadere toelichting gegeven op het gebruik en de bezetting.

⁵ Ter illustratie: in het winterseizoen en verdeeld over alle accommodaties wordt in totaal 1,6 uur gebruik gemaakt van de binnensportaccommodaties buiten de genoemde tijdsblokken. Dit betreft bewegingsonderwijs dat soms eerder start dan 08:30 uur.

Tabel 2: Bezetting binnensportaccommodaties zomerseizoen 2023-2024

Zomerseizoen						
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag	zondag
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	09:00-21:00	09:00-21:00
Sportcentrum Berenschot	sporthal	40%	2%	49%	51%	0%
Gymzaal Noord	gymzaal	86%	60%	38%	0%	0%
Gymzaal West	gymzaal	37%	0%	34%	0%	0%
Lingebolder	gymzaal	87%	70%	24%	0%	0%
Helsdingen (sporthal Noord)	sporthal	76%	14%	52%	52%	18%
Helsdingen (sporthal Zuid)	sporthal	82%	41%	33%	41%	9%
Gymzaal Zwanengat	gymzaal	83%	100%	71%	46%	0%
Gymzaal De Prenter	gymzaal	61%	0%	9%	0%	0%
Gymzaal De Biezen	gymzaal	72%	88%	61%	0%	23%
Gymzaal Het Knooppunt	gymzaal	23%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal De Krooshof	gymzaal	13%	4%	59%	0%	0%
Sporthal De Linde	sporthal	1%	0%	55%	40%	0%
Sportzaal Het Bosch	sportzaal	34%	26%	41%	0%	0%
Sportzaal 't Spant	sportzaal	35%	25%	65%	46%	0%
Gymzaal de Brink	gymzaal	40%	22%	24%	10%	15%
Sportzaal De Copper	sportzaal	20%	0%	24%	8%	0%
Gymzaal Brandpunt	gymzaal	13%	12%	55%	33%	0%
Gymzaal Blommendaal	gymzaal	33%	56%	36%	25%	4%
Sportzaal De Schakel	gymzaal	26%	0%	10%	0%	0%
Gymzaal De Stoof	gymzaal	9%	0%	0%	0%	0%
gemiddeld:		43%	26%	37%	18%	3%

Tabel 3: Bezetting binnensportaccommodaties winterseizoen 2023-2024

Winterseizoen						
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag	zondag
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	09:00-21:00	09:00-21:00
Sportcentrum Berenschot	sporthal	40%	30%	66%	55%	26%
Gymzaal Noord	gymzaal	86%	60%	38%	0%	0%
Gymzaal West	gymzaal	37%	0%	38%	0%	0%
Lingebolder	gymzaal	87%	70%	24%	0%	0%
Helsdingen (sporthal Noord)	sporthal	76%	88%	70%	52%	19%
Helsdingen (sporthal Zuid)	sporthal	82%	45%	63%	45%	25%
Gymzaal Zwanengat	gymzaal	83%	100%	71%	46%	30%
Gymzaal De Prenter	gymzaal	59%	16%	20%	0%	25%
Gymzaal De Biezen	gymzaal	72%	88%	61%	0%	23%
Gymzaal Het Knooppunt	gymzaal	23%	0%	4%	0%	0%
Gymzaal De Krooshof	gymzaal	13%	4%	59%	0%	0%
Sporthal De Linde	sporthal	3%	1%	39%	52%	10%
Sportzaal Het Bosch	sportzaal	34%	26%	60%	21%	0%
Sportzaal 't Spant	sportzaal	35%	25%	65%	46%	0%
Gymzaal de Brink	gymzaal	40%	22%	24%	10%	15%
Sportzaal De Copper	sportzaal	26%	0%	16%	8%	0%
Gymzaal Brandpunt	gymzaal	14%	0%	29%	33%	0%
Gymzaal Blommendaal	gymzaal	33%	56%	36%	25%	4%
Sportzaal De Schakel	gymzaal	26%	0%	10%	0%	0%
Gymzaal De Stoof	gymzaal	9%	0%	0%	0%	0%
gemiddeld:		44%	32%	40%	20%	9%

Tijdblok 08:30 tot 15:30 (onderwijs)

- ✦ Voor dit tijdsblok is uitgegaan van maximale bezetting van 7 uur per dag (35 uur per week). In het primair onderwijs wordt als norm voor efficiënt gebruik gerekend met 26 klokuren⁶ per week voor het basisonderwijs, afhankelijk van het type rooster (traditioneel of continu). In het voortgezet onderwijs wordt als norm voor efficiënt gebruik gerekend met 36 klokuren per week. Over het algemeen kan worden gesteld dat bij een bezetting van 70% of meer de accommodatie optimaal wordt gebruikt en er niet of nauwelijks capaciteit resteert. In het voortgezet onderwijs wordt gerekend met 37,5 uur. Een bezetting van 95% betekent in de praktijk dat er geen capaciteit meer is in de accommodatie.
- ✦ Het Heerenlanden College in Leerdam maakt alleen incidenteel gebruik van sporthal Berenschot. Voor het reguliere bewegingsonderwijs maken zij gebruik van de sporthal bij de eigen school.
- ✦ In de kleinere kernen is de bezetting van de binnensportaccommodaties laag. Dit is te verklaren doordat de relatief kleine kernen beschikken over (minimaal) een basisschool en de afstand tot een andere gymaccommodatie groot is. Voor deze basisscholen heeft de gemeente een wettelijke verplichting om hen te faciliteren in bewegingsonderwijs binnen de in de Verordening opgenomen afstand. Doordat de gymzaal vaak slechts door een (kleine) school gebruikt wordt, is de bezetting laag.
- ✦ Tussen de bezetting in de winter en de zomer zijn geen noemenswaardige verschillen te benoemen.

Tijdblok 15:30 tot 18:00 (naschoolse activiteiten/sport)

- ✦ Landelijk blijkt dat het tijdblok voor naschoolse activiteiten in de regel niet goed bezet wordt. Dit betreft de uren tussen het onderwijs en het sportgebruik.
- ✦ Opvallend is dat enkele binnensportaccommodaties in dit tijdblok goed bezet zijn, zoals gymzaal Lingeboolder, gymzaal Zwanengat en gymzaal De Biezen. Dit is te verklaren door het gebruik door een kinderopvangorganisatie (BSO), zorgorganisatie (ASVZ) en door een gymnastiekvereniging (DOS Vianen).
- ✦ In het winterseizoen wordt sporthal Noord-Helddingen in dit tijdsblok intensiever gebruikt. Dit komt omdat de hockeyvereniging in het winterseizoen al in de middag start met zaal hockeytraining.

Tijdblok 18:00 tot 23:00 (sport)

- ✦ Gymzalen worden over het algemeen minimaal tot beperkt bezet in dit tijdblok. Dit is te verklaren doordat gymzalen gerealiseerd worden om de gemeente te voorzien van capaciteit voor bewegingsonderwijs. In Vijfheerenlanden is de bezetting van bijna elke gymzaal minimaal, op gymzaal Zwanengat, gymzaal De Biezen en gymzaal De Krooshof na. Dit is te verklaren doordat deze gymzalen in de avonden gebruikt worden door verenigingen van sporten die in gymzalen gegeven kunnen worden zoals gymnastiek, karate en tafeltennis, of gebruikt worden als oefenruimte voor een muziekvereniging.
- ✦ De sportzalen worden minimaal tot redelijk bezet. De bezetting in sportzaal De Copper is laag. De zaal wordt gebruikt door enkele verenigingen voor een paar uur per week. Hierdoor blijven er veel uren ongebruikt. Sportzaal Het Bosch en sportzaal 't Spant worden redelijk bezet. Verenigingen nemen meerdere uren af in deze sportzalen. Binnen het rooster van deze accommodaties is echter nog wel ruimte vrij als de huidige gebruikers meer uren willen afnemen of er een nieuwe gebruiker zich meldt die gebruik wil maken van de sportzaal.
- ✦ De sporthallen zijn goed bezet in dit tijdblok, op Sporthal De Linde na. Sporthal de Linde wordt in de avond bijna alleen maar gebruikt door een volleybalvereniging. Zij maken niet elke keer gebruik van de volledige hal.
- ✦ Bij de andere sporthallen is een groot verschil te zien tussen winter- en zomerseizoenen. Dit komt doordat sporten zoals korfbal, handbal en hockey in de winter gebruik maken van de sporthallen en in de zomer hun buitencompetitie hebben.

Tijdblok zaterdag en zondag (sport)

- ✦ In het gebruik van de binnensportaccommodaties is op zowel zaterdag als zondag een groot verschil tussen sporthallen en de sportzalen en de gymzalen. Dit is net als in de avonduren te verklaren door de beperkte afmetingen en functionaliteiten van de gymzalen en sportzalen. Het is voor sportverenigingen namelijk niet mogelijk om wedstrijden in een gymzaal/ sportzaal te organiseren.

⁶ De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Vijfheerenlanden 2021 gaat uit van een gebruikstijd van 40 uur per week voor een gymaccommodatie. Gezien de roostertijden van zowel primair als voortgezet onderwijs is het niet realistisch uit te gaan van een gebruikstijd van 40 uur per week voor bewegingsonderwijs.

- De bezetting van de binnensportaccommodaties is op de zondag minimaal. Dit is een trend die in heel Nederland wordt gezien. Het weekend wordt meestal gebruikt om wedstrijden te spelen. Echter ligt bij veel sporten de voorkeur op de zaterdag waardoor de zalen op de zondagen leeg blijven.

Ontwikkeling gebruik en bezetting 2019 – 2024

In 2019 is in verschillende onderzoeken de bezettingsgraad berekend voor bijna alle binnensportaccommodaties in Vijfheerenlanden (zie bijlage 1). De bezetting is gebaseerd op de roosters van seizoen 2018-2019 en 2019-2020. De constatering van het rooster uit het verleden in vergelijking met het huidige rooster zijn:

- De roosters uit 2019 van gymzaal Lingeboolder en gymzaal de Stoof zijn niet bekend. Gymzaal de Brink is in 2022 in gebruik genomen en daardoor niet meegenomen in de eerdere onderzoeken.
- In 2019 is de analyse van de bezettingsroosters iets anders opgebouwd. De weekenddagen zijn bij de analyse in 2019 opgesplitst in dag (8:30-18:00 uur) en avond (18:00-23:00 uur). De huidige analyse maakt gebruik van één berekening per dag (9:00-21:00 uur).
- In het gebruik van het tijdblok overdag, die vooral gebruikt wordt voor bewegingsonderwijs, is een groot verschil te zien in het gebruik van Gymzaal Blommendaal. De gymzaal is van een goede bezetting naar een slechte bezetting gegaan. Daarnaast is de bezetting van gymzaal de Prenter, sportzaal het Bosch en sportzaal de Schakel ook aanzienlijk lager geworden. Gymzaal de Biezen is daartegenover van een slechte bezetting naar een goede bezetting gegaan. Dit is te verklaren doordat de school meer gebruik is gaan maken van de gymzaal voor bewegingsonderwijs.
- Het middag gebruik in beiden sporthallen in Helsdingen is verhoogd. Het middag gebruik in sporthal Berenschot en gymzaal Blommendaal is aanzienlijk kleiner geworden. Gymzaal de Biezen heeft ook hier een flinke groei in de bezetting gekregen. De bezetting van het middag gebruik is van 0% naar 88% is gegaan. De bezetting in de andere binnensportaccommodaties zijn ongeveer hetzelfde gebleven.
- Het avond gebruik is bij alle binnensportaccommodaties iets gezakt of ongeveer hetzelfde gebleven. Alleen het gebruik in gymzaal het Krooshof is gestegen.
- Het zaterdag gebruik is in sporthal Berenschot en in beiden sporthallen van Helsdingen aanzienlijk hoger geworden. Het zaterdag gebruik is in sportzaal 't Spant en gymzaal de Copper aanzienlijk lager geworden. Het zondag gebruik is ongeveer hetzelfde gebleven.

2.4 Niet vervulbare behoefte van verenigingen en knelpunten inroostering

Op basis van de afgenomen enquêtes is inzicht verworven in de behoeften van binnensportverenigingen waar, gegeven het bestaande accommodatieaanbod in gemeente Vijfheerenlanden, op dit moment geen invulling aan gegeven kan worden. De belangrijkste conclusies uit de enquête zijn:

- De enquête is verstuurd naar 31 verschillende (binnensport)verenigingen, waarvan negentien (binnensport)verenigingen in gemeente Vijfheerenlanden de enquête hebben ingevuld (respons van 65%).
- Vijf van de negentien geënquêteerde verenigingen geven aan een niet vervulbare behoefte aan zaalcapaciteit te hebben. In totaal wordt door deze verenigingen indicatief 32 uur per week aan extra zaalruimte gevraagd in hun betreffende accommodatie. Dit is ongeveer 13% van de totaal opgegeven gebruiksuren van de verenigingen (in totaal is sprake van 246,5 gebruiksuren per week, inclusief wedstrijduren) in alle accommodaties.
- Vier van de vijf verenigingen geven aan enkel behoefte aan trainingsuren hebben. Eén vereniging (VV Lekvogels) geeft aan dat zij behoefte hebben aan zowel trainings- als wedstrijduren. De aanvullende behoefte van VV Lekvogel ontstaat doordat zij de ambitie hebben aan zaalvoetbal te gaan doen, maar geeft tegelijkertijd aan dat er op dit moment geen knelpunten worden ervaren in het inroosteren van zaalvoetbaltrainingen en – wedstrijden.
- Vijf van de negentien geënquêteerde verenigingen geven aan dat zij op dit moment geen behoefte hebben aan meer uren, maar verwachten dat dit de komende drie jaar wel het geval gaat zijn. Eén van de vijf verenigingen (DOS Vianen) die aan heeft gegeven dat zij op dit moment een niet vervulbare behoefte aan uren hebben, heeft aangegeven dat dit aantal uren zal stijgen de aankomende drie jaar met 4 extra uren. Hierin is geen onderscheid gemaakt tussen wedstrijd- en trainingsuren.

De totale (huidige) niet vervulbare behoefte van de (binnen)sportverenigingen uit Vijfheerenlanden is samengevat in tabel 4. Hierin wordt de urenbehoeften weergegeven per week en per jaar.

Tabel 4: Niet vervulbare behoefte sportverenigingen

	Kern	Trainingen	Wedstrijden	Weken	Per jaar	
LKV Het Bosch (korfbal)	Lexmond	3 uur		20	60 uur	Alleen in winterseizoen
VV Lekvogels (voetbal)	Lexmond	10 uur	4 uur	44	616 uur	
Judo Vianen	Vianen	3 uur		44	132 uur	Judozaal
DOS Vianen (gymnastiek)	Vianen	2 uur		44	88 uur	Gymzaal/ sportzaal
Volleybalvereniging Servia	Vianen	10 uur		44	440 uur	
Totaal		28 uur	4 uur		1.336 uur	

Uit tabel 4 blijkt dat VV Lekvogels de grootste behoefte aan extra trainings- en wedstrijduren heeft. Deze behoefte komt voort uit de ambitie van de vereniging om een zaalvoetbaltak te starten. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe realistisch deze ambitie is en hoe groot de daadwerkelijke vraag naar zaalcapaciteit zal zijn. Van de totaal 1.336 uur aanvullende behoefte kan 220 uur worden vervuld in een gym- of sportzaal (judo en DOS). De aanvullende 440 uur van Servia kunnen in een sportzaal of sporthal worden ingeroosterd.

2.5 Niet vervulbare behoefte onderwijs en knelpunten inroostering

In de enquêtes is aan de scholen gevraagd of alle gewenste uren bewegingsonderwijs ingeroosterd kunnen worden en welke knelpunten zij ervaren bij het inroosteren. Uit de resultaten blijkt dat er scholen zijn die graag meer gebruik willen maken van de binnensportaccommodaties. Meer specifiek heeft de enquête de volgende inzichten opgeleverd:

- De enquête is verstuurd naar tien buurtsportcoaches werkend als vakleerkracht bewegingsonderwijs en 34 scholen in gemeente Vijfheerenlanden waarvan 27 volledige responsen op zijn gekomen (respons van 77% van het aantal scholen).
- Van de 27 scholen, die de enquête hebben ingevuld, geven zeven scholen aan onvoldoende klokuren hebben voor het aanbieden van bewegingsonderwijs. Het aantal uur dat deze zeven scholen tekortkomen voor bewegingsonderwijs verschilt per school. Voor vijf van de zeven scholen gaat het om vier uur of minder per week. Twee scholen hebben behoefte aan zes uur extra.
- Wat opvallend is, is dat maar zeven scholen aangeven dat zij uren tekortkomen voor bewegingsonderwijs terwijl twaalf scholen aangeven niet voldoen aan het wettelijk vereiste dat elke groep minimaal twee lessen bewegingsonderwijs per week krijgt (minimaal 2x45 minuten).
- Door negen scholen zijn verschillende knelpunten aangegeven ten aanzien van de kwaliteit en kwantiteit van het materiaal dat beschikbaar is in de binnensportaccommodaties. Dit betreft verschillende binnensportaccommodaties: Gymzaal de Biezen, Gymzaal Zwanengat, gymzaal De Krooshof, Lingebolder, Sportcentrum Berenschot, Gymzaal Noord, sporthal Helsingingen (Noord) en gymzaal Blommendaal.
- Door vijf scholen zijn verschillende knelpunten aangegeven ten aanzien van schoonmaak en hygiëne in binnensportaccommodaties.
- De Egbertusschool en De Ark geven aan dat hun lessen bewegingsonderwijs te veel verspreid zijn over de dagen van de week.
- CBS Het Kompas geeft aan dat zij de looptijd naar hun binnensportaccommodatie voor bewegingsonderwijs (sportzaal Het Bosch) te lang vinden. De afstand van de school tot de sportzaal is 650 meter, dit valt binnen het afstandscriterium van het Sportaccommodatiebeleid van de gemeente Vijfheerenlanden (aanbeveling maximaal 750 meter voor PO).
- Het Fundament geeft aan dat hun binnensportaccommodatie voor bewegingsonderwijs (gymzaal Het Brandpunt) qua afmetingen te klein is om bewegingsonderwijs in te geven. Het Brandpunt heeft een zaalafmeting van 10 x 18 meter en voldoet daarmee niet aan de richtlijn van de VNG en de basisaccommodatie bewegingsonderwijs als omschreven in het Sportaccommodatiebeleid (14 x 22 x 5,5 meter).

2.6 Functionaliteit en kwaliteit

Levensduur binnensportaccommodaties

Tabel 1 (in paragraaf 2.1) laat zien dat de leeftijd van de binnensportaccommodaties divers is. De gemiddelde leeftijd van alle accommodaties bedraagt 34 jaar. De kosten voor onderhoud, renovatie en instandhouding lopen op naarmate de accommodaties ouder zijn. Gemiddeld heeft een binnensportaccommodatie een levensduur van 40 jaar, hierna wordt gekeken of het gebouw gerenoveerd of verduurzaamd wordt om nog ongeveer 20 jaar mee te kunnen, of wordt deze vervangen door nieuwbouw.

In gemeente Vijfheerenlanden zijn de volgende binnensportaccommodaties 40 jaar of ouder:

Tabel 5: Binnensportaccommodaties 40 jaar en ouder

Accommodatie	Kern	Leeftijd	Opmerking
Sportcentrum Berenschot	Leerdam	47 jaar	Onderzoeken voor vernieuwing lopen
Gymzaal Noord	Leerdam	46 jaar	Op de planning voor renovatie
Gymzaal West	Leerdam	66 jaar	Vervanging door gymzaal IKC Broekgraaf in zomer 2024
Gymzaal De Biezen	Hagestein	41 jaar	Wordt wellicht vervangen in MFC Hagestein 2026
Gymzaal Het Knooppunt	Everdingen	41 jaar	
Gymzaal De Krooshof	Zijderveld	44 jaar	Onderhoudsstaat is goed, kleedlokalen zijn gerenoveerd
Gymzaal Blommendaal	Meerkerk	49 jaar	Ondanks de leeftijd is de onderhoudsstaat goed
Sportzaal het Bosch	Lexmond	50 jaar	Onderzoeken voor vernieuwing lopen
Gymzaal Brandpunt	Nieuwland	41 jaar	Renovatieplan voor instandhouding voor tien jaar
Gymzaal de Stoof	Kedichem	51 jaar	Wordt gekeken naar verduurzamingsmaatregelen

Zoals in bovenstaande tabel te zien is, is voor veel binnensportaccommodaties al actie ondernomen. Voor gymzaal Het Knooppunt in Everdingen is nog geen onderzoek gedaan naar renovatie of vervanging. Gymzaal Het Knooppunt in Everdingen zal onderdeel uitmaken van de discussie rondom het dorps huis en de school in dit dorp. Op dit moment ligt er een renovatieplan voor het dorps huis in Nieuwland, waar gymzaal Brandpunt zich in bevindt, om deze nog tien jaar in stand te houden. Zij worden een onderdeel van de vervanging van de school. Bij gymzaal De Krooshof en gymzaal Blommendaal hebben beide binnensportaccommodaties een goede onderhoudsstaat, bij gymzaal De Krooshof zijn zelfs een aantal jaren geleden de kleedlokalen gerenoveerd. Wanneer blijkt dat gymzaal De Biezen in Hagestein niet wordt vervangen in de ontwikkeling van MFC Hagestein dient hier een ander plan voor gemaakt te worden.

Normen afmetingen binnensportaccommodaties

Met betrekking tot de gymzaal en het faciliteren van het bewegingsonderwijs zijn de zaalafmetingen getoetst aan de normen van de VNG, de richtlijnen van de KVLO⁷ en de basisvoorziening als omschreven in het gemeentelijk Sportaccommodatiebeleid. De VNG hanteert in de modelverordening huisvesting een normstelling van 12x21x5,5 meter voor een gymzaal en een oppervlakte van minimaal 252 m². De KVLO stelt dat deze maatvoering te klein is voor een adequate invulling van het bewegingsonderwijs en hanteert daarom als richtlijnen een gymzaal van minimaal 14x24x5,5 meter. Vooral bij oudere gymzalen wordt gezien dat zij wel voldoen aan de norm van VNG, maar niet aan de richtlijn van de KVLO. De basisvoorziening voor bewegingsonderwijs conform het Sportaccommodatiebeleid heeft een minimale afmeting van 14x22x5,5 meter

In gemeente Vijfheerenlanden voldoen de volgende accommodaties niet aan de KVLO-richtlijn, maar wel aan de VNG-norm. De meeste hebben de standaardafmeting 12x21 meter en een oppervlakte van 252 m², een aantal hebben een afwijkende maatvoering. Deze is dan aangegeven.

- Gymzaal Lingebolder in Leerdam;
- Gymzaal Zwanengat in Vianen;
- Gymzaal De Biezen in Hagestein;
- Gymzaal Het Knooppunt in Everdingen;
- Gymzaal De Krooshof in Zijderveld;
- Gymzaal West in Leerdam, afmeting 12x24 meter (288 m²);

⁷ Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding

- ❖ Gymzaal De Prenter in Vianen, afmeting 13x25 meter (325 m²);
- ❖ Gymzaal de Brink, afmeting 14x22 meter (308 m²).

Gymzaal De Stoof in Kedichem en gymzaal Het Brandpunt in Nieuwland hebben beide een afmeting van 10x18 meter, wat betekent dat deze zalen niet voldoen aan zowel de normen van de VNG als de richtlijnen van de KVLO.

Wat betreft de zaalafmetingen van de sportzalen en sporthallen voldoet sporthal Berenschot niet aan de NOC*NSF-afmetingen voor een sporthal (24x44x7 meter). De zaal moet minimaal 44 meter lang zijn, waar deze in sporthal Berenschot maar 42 meter lang is. De zaal is wel breder (28 meter) dan de minimale eisen. De afwijkende lengte van de sporthal betekent dat er te weinig uitlooptomogelijkheden zijn wat met name voor wedstrijden van sportverenigingen een knelpunt kan zijn.

3. Trends en ontwikkelingen

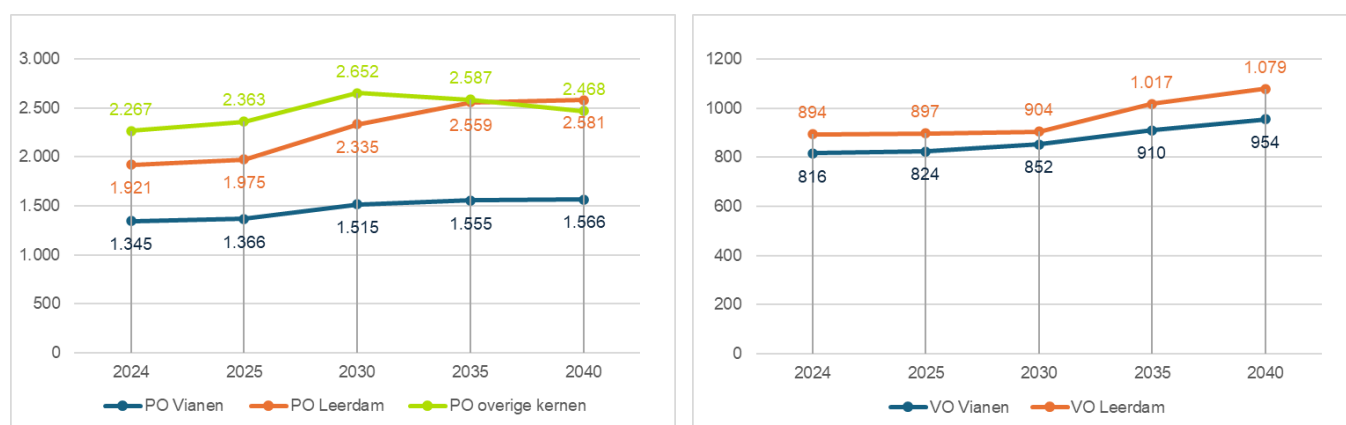
3.1 Demografische ontwikkelingen en leerlingenprognoses

Demografische ontwikkelingen

Op 1 januari 2024 telt gemeente Vijfheerenlanden 61.650 inwoners⁸. De verwachting is dat er de komende jaren ongeveer 2.500 woningen bijgebouwd worden in gemeente Vijfheerenlanden⁹. Een huishouden in Vijfheerenlanden bestaat uit gemiddeld 2,46 personen wat neer zou komen op 6.150 extra inwoners in Vijfheerenlanden. Dat betekent dat het inwonersaantal zal oplopen tot ongeveer 67.800. De woningbouw ontwikkelingen zijn in de leerlingenprognose meegerekend voor de behoefte bewegingsonderwijs. Voor de behoefte verenigingssport moet hier wel nog naar gekeken worden (zie paragraaf 2.1).

Leerlingenprognoses

Om meer inzicht te krijgen in de te verwachte ontwikkeling van de behoefte aan ruimte voor bewegingsonderwijs wordt gekeken naar de leerlingenprognoses voor het primair en voortgezet onderwijs.

Figuur 2: Leerlingprognose primair en voortgezet onderwijs

Per kern zijn er geen grote verschillen in de leerlingenontwikkeling over de jaren, op de kern Leerdam en de kern Vianen na. In deze kernen is er sprake van een groeiend leerlingenaantal op de meeste scholen. De andere kernen hebben te maken met een redelijk stabiel aantal leerlingen.

In tabel 6 is de totale behoefte aan zaaldelen weergegeven per kern. Hier is gekeken naar de huidige en toekomstige behoefte. Het Heerencollege in Leerdam is hierin niet meegenomen. Deze school (met twee vestigingen in Leerdam) beschikt over een eigen gymaccommodatie en maakt geen structureel gebruik van een van de binnensportaccommodaties van de gemeente. Het Oosterlicht College (VO-school in Vianen) maakt gebruik van de sporthallen Helsdingen en is daarom wel meegenomen. In tabel 6 wordt verder ingegaan op de aantal benodigde klokuren in Vijfheerenlanden (exclusief Heerencollege).

SBO De Brug (speciaal onderwijs) is niet meegenomen in de leerlingenprognose. De school maakt wel gebruik van gymzaal Zwanengat ongeveer 14 uur in de week. Hierdoor zal het aantal totale uren hoger liggen dan dat er daadwerkelijk uit de leerlingenprognose komt.

In tabel 6 is te zien dat de kern Schoonrewoerd niet beschikt over een eigen binnensportaccommodatie, maar wel beschikt over een basisschool (Noachschool). Zij krijgen bewegingsonderwijs in sporthal Berenschot in Leerdam. De urenbehoefte van de school in Schoonrewoerd is daarom meegenomen in de urenbehoefte van Leerdam

In Meerkerk bevindt zich sporthal de Linde en gymzaal Blommendaal. Sporthal De Linde beschikt niet over de faciliteiten om bewegingsonderwijs te faciliteren en is daarom niet meegenomen in de zaalcapaciteit in tabel 6.

⁸ Bron: <https://allecijfers.nl/gemeente/vijfheerenlanden>

⁹ Bron: Raadsmonitor Woningbouw oktober 2023

Tabel 6: Totaal behoefte aan klokuren bewegingsonderwijs per week

Gymbehoefte in klokuren	2024	2025	2030	2035	2040
Klokuurbehoefte Leerdam (10 scholen)	82,5	82,5	102	109,5	111
Behoefte zaaldelen Leerdam (excl. VO)	3,2	3,2	3,9	4,2	4,3
Aanbod zaaldelen Leerdam	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Klokuurbehoefte PO Vianen (8 scholen)	55,5	58,5	63,4	67,5	67,5
Klokuurbehoefte VO Vianen (1 school)	81,8	82,6	85,4	91,2	95,6
Klokuurbehoefte Vianen totaal	137,3	141,1	148,8	158,7	163,1
Behoefte zaaldelen Vianen (incl. VO)	5,3	5,4	5,7	6,1	6,3
Aanbod zaaldelen Vianen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Klokuurbehoefte Lexmond (2 scholen)	10,5	10,5	13,5	13,5	13,5
Behoefte zaaldelen Lexmond	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Aanbod zaaldelen Lexmond	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Kedichem (1 school)	3	3	3	3	3
Behoefte zaaldelen Kedichem	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Kedichem	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Schoonrewoerd (1 school)	9	9	10,5	10,5	10,5
Behoefte zaaldelen Schoonrewoerd	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Aanbod zaaldelen Schoonrewoerd	0	0	0	0	0
Klokuurbehoefte Hoef en Haag (1 school)	10,5	12	15	12	9
Behoefte zaaldelen Hoef en Haag	0,4	0,5	0,6	0,5	0,3
Aanbod zaaldelen Hoef en Haag	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Hagestein (1 school)	13,5	13,5	16,5	15	12
Behoefte zaaldelen Hagestein	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
Aanbod zaaldelen Hagestein	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Everdingen (1 school)	3	3	3	3	3
Behoefte zaaldelen Everdingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Everdingen	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Zijderveld (1 school)	3	3	3	4,5	4,5
Behoefte zaaldelen Zijderveld	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Aanbod zaaldelen Zijderveld	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Leerbroek (1 school)	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Behoefte zaaldelen Leerbroek	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Aanbod zaaldelen Leerbroek	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Nieuwland (1 school)	3	3	3	3	3
Behoefte zaaldelen Nieuwland	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Nieuwland	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Meerkerk (2 scholen)	16,5	16,5	18	18	18
Behoefte zaaldelen Meerkerk	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Aanbod zaaldelen Meerkerk	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Hei- en Boeicop (1 school)	3	3	3	3	3
Behoefte zaaldelen Hei- en Boeicop	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Hei- en Boeicop	1	1	1	1	1
Klokuurbehoefte Ameide (2 scholen)	15	15	18	18	18
Behoefte zaaldelen Ameide	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Aanbod zaaldelen Ameide	2	2	2	2	2

3.2 Landelijke trends en ontwikkelingen

In zowel de eerder uitgevoerde capaciteitsonderzoeken als het gemeentelijk sportaccommodatiebeleid is een uitgebreide uiteenzetting van trends en ontwikkelingen opgenomen. Daarom wordt voor deze rapportage volstaan met een beknopt overzicht van de voor dit onderzoek meest relevante trends en ontwikkelingen.

3.2.1 Bewegingsonderwijs

- De gemeente heeft een wettelijke taak bij het realiseren van accommodaties voor bewegingsonderwijs. Waar voorheen gymnastieklokalen (12x21x5,5 meter (verordening op onderwijshuisvesting van de VNG sinds 1960)) gerealiseerd werden, is de tendens de laatste jaren dat steeds grotere gymzalen (die voldoen aan de richtlijn van de KVLO waarbij een omvang van 14x24x5,5 meter voor bewegingsonderwijs wordt geadviseerd), sportzalen (minimaal 24x28x7 meter) of sporthallen (minimaal 44x24x7 meter) gerealiseerd worden, zodat sprake kan zijn van multifunctioneel gebruik van de accommodatie door verenigingen of andere sportaanbieders. De omvang betreft de omvang van een sportvloer, exclusief nevenvoorzieningen als kleedruimten, toiletten, toestellenbergingen en eventuele horeca. De omvang van sportzalen kan variëren: binnensportvoorzieningen die groter zijn dan een gymnastieklokaal en kleiner dan een sporthal, vallen ongeacht de afmeting allemaal in de categorie sportzaal.
- Sinds 2023 is wettelijk vastgelegd dat leerlingen (groep 3-8) in het primair onderwijs minimaal 2 lesuren per week (1,5 klokuur) bewegingsonderwijs krijgen. Voor 2023 werd bij veel gemeenten uitgegaan van 1,5 klokuur per groep. Dit houdt voor sommige gemeenten een stijging van het gebruik door bewegingsonderwijs in.

3.2.2 Sportparticipatie

- De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot, hetgeen een positieve stimulans betekent voor sport en bewegen.
- Veel Nederlanders zijn op diverse manieren sportief actief. Als gevraagd naar de plek waar ze vooral sportief actief zijn, geven Nederlanders aan te sporten bij sportverenigingen (23%), bij commerciële sportaanbieders (17%) en in de openbare ruimte, bijvoorbeeld om te fietsen of hard te lopen (34%). Iets meer dan de helft van de Nederlanders sport wekelijks. Ruim een kwart van de Nederlanders sport niet.¹⁰
- Het landelijke sportdeelnamecijfer is na een aantal jaren groei inmiddels stabiel (circa 68%)¹¹, evenals de mate waarin de Nederlander lid is van een sportvereniging (circa 25%).

3.3 Lokale trends en ontwikkelingen

3.3.1 Ledenontwikkeling sportverenigingen

Uit de enquête blijkt dat zeven sportverenigingen denken dat hun ledenaantal zal stijgen de aankomende drie jaar. Twaalf sportverenigingen denken dat hun ledenaantal ongeveer gelijk zal blijven. Vijf van de 19 verenigingen die de enquête hebben ingevuld geven aan dat zij een wachtlijst of ledenstop hebben. In tabel 7 is een overzicht weergegeven van de verenigingen die de enquête hebben ingevuld, wat hun ledenaantal is, of ze een wachtlijst of ledenstop hebben en of zij denken dat hun ledenaantal de komende drie jaar gelijk blijft, toe neemt of zal afnemen.

Tabel 7: Ledenontwikkeling sportverenigingen

Naam vereniging	Kern	Sport	Ledenaantal 2024	Wachtlijst of ledenstop	Ontwikkeling leden
BC Leerdam	Leerdam	Badminton	112	Nee	Blijft gelijk
Basketbalver. Leerdam	Leerdam	Basketbal	100	Wachtlijst	Neemt toe
Gymver. DSS Leerdam	Leerdam	Turnen/gymnastiek	245	Wachtlijst	Blijft gelijk
Magatama	Vianen	Karate	41	Nee	Neemt toe
Judo Vianen	Vianen	Judo, jiu jitsu	103	Ledenstop	Blijft gelijk
G.V. DOS Vianen	Vianen	Gymnastiek, turnen	250	Wachtlijst	Neemt toe
Tafeltennisver. VHC	Vianen	Tafeltennis	24	Nee	Blijft gelijk

¹⁰ NOC*NSF Sportdeelname index december 2022, <https://nocnsf.nl/media/6709/nocnsf-sportdeelnameindex-maandmeting-december-2022.pdf>

¹¹ NOC*NSF Sportdeelname – jaaroverzicht 2013-2018, <https://nocnsf.nl/media/1107/noc-nsf-sportdeelname-jaaroverzicht-2013-2018pdf.pdf> en NOC*NSF Zo sport Nederland 2021, <https://nocnsf.nl/media/5614/zo-sport-nederland-2021.pdf>

Naam vereniging	Kern	Sport	Ledenaantal 2024	Wachtlister of ledenstop	Ontwikkeling leden
Servia	Vianen	Volleybal	245	Nee	Blijft gelijk
De Recreanten	Vianen	Algemeen	20	Nee	Blijft gelijk
LKV Het Bosch	Lexmond	Korfbal	100	Ledenstop	Neemt toe
Trim Lexmond	Lexmond	Trim	55	Nee	Neemt toe
V.E.K. Lexmond	Lexmond	Gymnastiek	140	Nee	Neemt toe
V.V. Lekvogels	Lexmond	Voetbal	300	Nee	Neemt toe
ONA Kedichem	Kedichem	Verschillende sporten	95	Nee	Blijft gelijk
Set-Up Leerbroek	Leerbroek	Volleybal	16	Nee	Blijft gelijk
Tavernie	Nieuwland	Tafeltennis	35	Nee	Blijft gelijk
GVM Meerkerk	Meerkerk	Gym/Dans	288	Nee	Blijft gelijk
Gymver. Olympus	Ameide	Gymnastiek	90	Nee	Blijft gelijk
TTV Lekpongers	Ameide	Tafeltennis	10	Nee	Blijft gelijk

3.3.2 Lokale sportdeelname

- De sport- en beweegdeelname in gemeente Vijfheerenlanden ligt lager dan het landelijke gemiddelde. Dit geldt zowel voor het voldoen aan de beweegrichtlijnen als voor het wekelijks sporten. 51,7% van de Nederlandse bevolking voldoet aan de beweegrichtlijnen. In voormalig Leerdam ligt dat percentage op 43%, in voormalig Zederik op 45% en in voormalig Vianen op 48%. Ook het percentage inwoners dat wekelijks sport ligt lager dan landelijk gemiddeld.¹²
- Op wijk- en dorpsniveau blijkt dat De Hagen (Vianen), Leerdam-West, Leerbroek en Nieuwland meer dan 10% onder het landelijke gemiddelde scoren op gebied van sport- en deelname. Daarbij geldt dat de verklaringen voor de lagere sport- en beweegdeelname tussen die gebieden sterk verschillen, alsook de effecten op gezondheid en sociale samenhang. In Leerbroek en Nieuwland is de lagere sportdeelname te verklaren vanuit levensbeschouwing. Echter, de negatieve gevolgen van minder bewegen (slechtere ervaren gezondheid, meer overgewicht) zijn in die dorpen niet zichtbaar. Ook is er geen gebrek aan sociale samenhang (inwoners zijn doorgaans zeer actief). Dit geldt echter niet voor Leerdam-West en De Hagen, waar de 'ervaren' gezondheid fors lager ligt dan landelijk gemiddeld en het percentage inwoners met overgewicht fors hoger ligt.
- V.V. Lekvogels (voetbal) in Lexmond heeft de intentie om een tak zaalvoetbal op te zetten. Op dit moment is sportzaal Het Bosch in Lexmond niet groot genoeg om mee te doen met de competitie van de KNVB.

3.3.3 Ruimtelijke ontwikkelingen

Brede school Meerkerk

Er ligt een plan om in Meerkerk een brede school te realiseren. Voor de locatie zijn er verschillende opties mogelijk. Hierin wordt PCPO Trivia en OBS de Springplank, naast CBS De Rank, meegenomen als partijen in dit plan. Ook dient BSO SKCN een plek te krijgen in dit IKC. Voor de brede school zijn voor zo ver bekend nog geen concrete plannen gemaakt, wel wordt genoemd dat er eventueel plek zou kunnen komen voor onder andere een gymzaal¹³.

IKC Broekgraaf

In Leerdam wordt een Integraal Kind Centrum Broekgraaf gebouwd. Het IKC voorziet in vervangende nieuwbouw voor basisschool Klim Op, basisschool De Wilgenhoek en Kinderopvangorganisatie SKCN (KDV en BSO). In het IKC komt een gymzaal met de afmetingen van 14x22. Deze gymzaal vervangt gymzaal West in Leerdam.

MFA Hagestein

In Hagestein liggen plannen om een MFA te realiseren inclusief binnensportaccommodatie. Op dit moment wordt gewerkt aan een voorstel. Er wordt voorgesorteerd op een sportzaal in plaats van een gymzaal. Er moet nog een besluit genomen worden.

¹² Sporten en bewegen in Cijfers, <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/sportdeelname-wekelijks>

¹³ Gebiedsvisie Meerkerk

4. Toekomstperspectief

Op basis van de bevindingen uit de eerdere onderdelen stemmen we vraag naar en aanbod van binnensportaccommodaties op elkaar af en brengen wij de te verwachte huidige en toekomstige knelpunten in beeld. De knelpunten zijn opgedeeld in bestaande knelpunten en knelpunten die zich in de toekomst kunnen voordoen.

De zorg voor de planning en financiering van voldoende geschikte ruimte voor bewegingsonderwijs is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het faciliteren van andere (sport)gebruikers is een keuze. De gemeente heeft daarom dus een wettelijke verplichting een oplossing te vinden voor de geïnventariseerde knelpunten welke te maken hebben met bewegingsonderwijs.

4.1 Bestaande knelpunten

In onderstaande paragraaf wordt een toelichting gegeven op de knelpunten die op dit moment bestaan in het gebruik en aanbod van binnensportaccommodaties in de gemeente Vijfheerenlanden. Per knelpunt worden oplossingsrichtingen geschetst.

Urenbehoefte verenigingen

- **Vianen:** Uit het onderzoek blijkt dat er op dit moment drie verenigingen in Vianen behoefte hebben aan meer trainingsuren; de judo en jiu jitsu vereniging, gymnastiekvereniging DOS en volleybalvereniging Servia.
 - **De judo en jiu jitsu:** de vereniging maakt gebruik van de multifunctionele ruimte in Helsdingen. De vereniging heeft aanvullende behoefte aan ruimte in het weekend. Dit kan op dit moment niet ingevuld worden in Helsdingen omdat de multifunctionele ruimte in het weekend gebruikt wordt als verlengd deel van de horeca in Helsdingen. Daarnaast heeft de horeca van Helsdingen aangegeven dat er een behoefte is aan een groter zitgedeelte in de horeca op doordeweekse avonden. Het zitgedeelte van de horeca is nu beperkt doordeweeks doordat de judo en jiu jitsu hiervan gebruik maken.
 - **Gymnastiekvereniging DOS:** de vereniging maakt elke doordeweekse avond gebruik van gymzaal Zwanengat, waardoor het moeilijk wordt om daar meer uren te krijgen. Op de dinsdagavond maken zij niet de volledige avond gebruik van gymzaal Zwanengat, een muziekvereniging maakt op de dinsdagavond een paar uur gebruik van de gymzaal.
 - **Volleybalvereniging Servia:** maakt voor haar trainingen en wedstrijden gebruik van de sporthallen in Helsdingen. De zalen worden ook gebruikt door andere verenigingen, waardoor er op courante uren geen ruimte is voor uitbreiding van de activiteiten.

Een oplossing kan gevonden worden door gymzaal De Prenter in te zetten. De gymzaal staat nagenoeg leeg in de avonden doordeweeks. De judo en jiu jitsu vereniging en de gymnastiekverenigingen zouden hier beiden uren kunnen afnemen. Aandachtspunt is dat zij materialen nodig hebben in deze accommodatie, waarvoor ook opslagruimte nodig is en voor de gymnastiekvereniging veel nieuwe materialen aangeschaft moeten worden wat veel kosten met zich meebrengt. Een optie voor de gymnastiekvereniging zou zijn om de muziekvereniging die op de dinsdagavond gebruik maakt van gymzaal Zwanengat te verplaatsen naar een andere locatie, bijvoorbeeld naar Theater Helsdingen.

Ook het nog te realiseren MFC Hagestein biedt kansen tot een oplossing. Hagestein ligt nabij Vianen dus dit zou een optie kunnen zijn voor de verenigingen. Op dit moment is nog niet duidelijk of in het MFC een gymzaal of een sportzaal komt. Als de zaal een afmeting krijgt van 22x28 meter passen er twee volleybalvelden en drie badmintonvelden in. Daarbij kan er in de winter ook in getraind worden voor sporten zoals hockey, korfbal en zaalvoetbal. Wedstrijden van deze sporten moeten in een sporthal gespeeld worden, maar hierdoor kan wel de druk van de capaciteit in Helsdingen afnemen.

- **Lexmond:** Uit het onderzoek blijkt dat de korfbalvereniging LKV Het Bosch latente behoefte heeft aan drie trainingsuren in een sporthal (24x44x7 meter) in het winterseizoen. Daarnaast heeft V.V. Lekvogels de ambitie uitgesproken om een zaalvoetbaltak te starten in Lexmond. De binnensportaccommodatie in Lexmond, sportzaal Het Bosch (28,5x16 meter) is geschikt voor trainingen van beide sporten. Echter voor competitiewedstrijden van beide sporten is een sporthal met een afmeting van 24x44x7 meter nodig. Om invulling te kunnen geven aan de wettelijke verplichting voor het bewegingsonderwijs in Lexmond is één gymzaal voldoende. Om invulling te geven aan de ambitie van de sportverenigingen kan een sporthal gerealiseerd worden, de verwachting is dat op basis van het huidige en aanvullende gebruik na invulling van deze behoefte de bezetting van deze sporthal op jaarbasis minimaal tot beperkt zal zijn. Voor trainingen kan V.V. Lekvogels tevens gebruik maken de sportzaal Het Bosch, voor competitie kan uitgeweken worden naar sporthal De Linde. Beide beschikken over voldoende beschikbare capaciteit.

Afmetingen gymzalen De Stoof en Het Brandpunt

De afmetingen van gymzalen De Stoof (Kedichem) en Het brandpunt (Nieuwland) voldoen beide niet aan zowel de VNG-normen als de KVLO-richtlijnen. Hierdoor zijn de gymzalen eigenlijk niet geschikt voor het bewegingsonderwijs. Daarnaast is gymzaal De Stoof 51 jaar oud en gymzaal Het Brandpunt 41 jaar oud.

- ❖ **Gymzaal De Stoof:** het gebruik van de gymzaal is laag. Drie uur per week wordt de gymzaal gebruikt voor bewegingsonderwijs, het verenigingsgebruik is niet bekend maar de verwachting is dat dit minimaal is. Voor de gymzaal onderzoekt de gemeente welke verduurzamingsmaatregelen getroffen kunnen worden. De school die de gymzaal gebruikt is erg klein waardoor zij waarschijnlijk in kleine groepen bewegingsonderwijs aanbieden. Vanuit de school zijn geen knelpunten ontvangen over de afmetingen. Zolang de gymzaal in stand gehouden kan worden, kan de gymzaal gebruikt worden. Als het punt bereikt wordt dat instandhouding niet meer mogelijk is, zijn er twee opties. Het gebouw slopen en busvervoer regelen naar een gymzaal in de buurt of de accommodatie vervangen voor een nieuwe gymzaal. De dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie is gymzaal West of Sporthal Berenschot. Gymzaal West wordt echter gesloopt en vervangen door de gymzaal in IKC Broekgraaf. In deze gymzaal zal geen ruimte vrij zijn. In sporthal Berenschot is ruimte om drie uur per week extra bewegingsonderwijs te faciliteren. Sporthal Berenschot ligt echter wel op ongeveer vijf kilometer afstand van de school. Wanneer de gymzaal wordt gesloopt dient er rekening gehouden te worden met alternatieve ruimte voor of vervanging van de dorpshuisfunctie.
- ❖ **Gymzaal Het Brandpunt:** Het gebruik van de gymzaal is laag. De gymzaal wordt voor drie uur in de week gebruikt voor bewegingsonderwijs, een aantal avonden door een tafeltennisvereniging en één avond door een damvereniging. Daarnaast wordt de zaal incidenteel gebruikt door andere partijen. De zaal is te klein om bewegingsonderwijs aan te bieden volgens de normen van de VNG en de richtlijnen van de KVLO. De basisschool die de gymzaal gebruikt is klein waardoor zij waarschijnlijk in kleine groepen bewegingsonderwijs aanbieden. Vanuit de school is aangegeven dat zij de gymzaal te klein vinden. Er kan voor gekozen worden om de levensduur van de gymzaal zo lang mogelijk te verlengen door instandhouding en daarna te kiezen om de gymzaal te vervangen voor een nieuwe gymzaal, of de sportgebruikers onder te brengen in andere accommodaties en het bewegingsonderwijs aan te bieden in een gymzaal in de buurt en de schoolkinderen te vervoeren met bussen. De dichtstbijzijnde binnensportaccommodatie is sporthal De Linde. In deze accommodatie is ruimte om drie uur per week extra bewegingsonderwijs te faciliteren. Echter beschikt sporthal de Linde niet over de faciliteiten om bewegingsonderwijs te faciliteren en zullen hier kosten aan verbonden zijn om de sporthal hier geschikt voor te maken. Wanneer de gymzaal wordt gesloopt dient er rekening gehouden te worden met alternatieve ruimte voor of vervanging van de dorpshuisfunctie.

Oude accommodatie zonder plan

In gemeente Vijfheerenlanden zijn tien binnensportaccommodatie ouder dan 40 jaar. Voor de meeste zijn al plannen bedacht voor de toekomst van deze accommodaties. Voor één van deze binnensportaccommodaties geldt dit niet. Voor gymzaal Het Knooppunt (Everdingen) is nog geen onderzoek gedaan naar renovatie en verduurzaming of vervanging. Deze accommodatie is onderdeel van een andere discussie wat gaat over de toekomst van het dorpshuis en de school. Wij adviseren voor deze accommodaties een plan te maken voor levensduurverlenging, vervanging of sloop en de behoefte van een gymzaal in het dorp te beschrijven zodat deze meegenomen kunnen worden in de gesprekken die gaan over het dorpshuis en de school. Wanneer de gymzaal wordt gesloopt dient er rekening gehouden te worden met alternatieve ruimte voor of vervanging van de dorpshuisfunctie.

4.2 Toekomstige behoefte binnensportaccommodaties

Verwacht capaciteitstekort in Vianen als gevolg van toenemende behoefte klokuren bewegingsonderwijs

De behoefte aan extra klokuren zal in Vianen gaan stijgen. Op dit moment is er een behoefte van 137,3 uur bewegingsonderwijs welke in 2030 zal stijgen naar 148,8 uur (5,7 zaaldeel) en in 2040 gestegen naar 163,1 uur (6,3 zaaldeel) bewegingsonderwijs per week. SBO De Brug (speciaal onderwijs) is niet meegenomen in het overzicht. Zij gebruiken voor 14 uur per week binnensportaccommodatie in Vianen. Dit staat gelijk aan ongeveer een halve zaaldeel.

Als er van uit gegaan wordt dat SBO De Brug in de toekomst dezelfde behoefte houdt als de huidige behoefte, zal er in Vianen in 2030 behoefte zijn aan 162,8 uur (6,2 zaaldeel) en in 2040 aan 177,1 uur (6,8 zaaldeel). Op dit moment beschikt Vianen over zes zaaldelen. Dit betekent dat in 2030 en 2040 onvoldoende capaciteit is voor bewegingsonderwijs. Het capaciteitstekort

zal gaan over één zaaldeel. Dit tekort kan worden opgelost door het realiseren van een nieuwe gymzaal of een nieuwe sportzaal. Voor een nieuwe binnensportaccommodatie kan ook uitgeweken worden naar Hagestein. Dit ligt naast Vianen en is makkelijk bereikbaar vanaf Vianen. Daarnaast moet er ook gekeken worden naar de toekomst van gymzaal Zwanengat. In 2035 is deze gymzaal ongeveer 40 jaar oud en naar verwachting toe aan vervanging. Bij vervanging kan gekozen worden voor vervanging door een sportzaal of zelfs een sporthal. Hierbij moet rekening gehouden worden met de wettelijke verplichting van het faciliteren van het bewegingsonderwijs. Er moet daarnaast goed gekeken worden naar de loopafstanden van de school.

Bijlage 1 Bezettingsroosters 2019

Tabel 8: Bezetting binnensportaccommodaties zomerseizoen 2019

Zomerseizoen								
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
Sportcentrum Berenschot	sportthal	50%	0%	55%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal Noord	gymzaal	76%	68%	46%	0%	30%	0%	0%
Gymzaal West	gymzaal	24%	0%	38%	0%	0%	0%	0%
Lingebolder	gymzaal							
Helsdingen (sportthal Noord)	sportthal	88%	68%	89%	53%	0%	92%	0%
Helsdingen (sportthal Zuid)	sportthal	75%	49%	76%	83%	10%	45%	0%
Gymzaal Zwanengat	gymzaal	94%	100%	73%	58%	0%	0%	0%
Gymzaal De Prenter	gymzaal	65%	0%	38%	0%	0%	21%	30%
Gymzaal De Biezen	gymzaal	13%	0%	60%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal Het Knooppunt	gymzaal	11%	0%	4%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal De Krooshof	gymzaal	20%	4%	45%	16%	0%	0%	0%
Sportthal De Linde	sportthal	1%	1%	55%	79%	0%	0%	0%
Sportzaal Het Bosch	sportzaal	37%	52%	49%	0%	0%	0%	0%
Sportzaal 't Spant	sportzaal	38%	6%	58%	100%	60%	0%	0%
Gymzaal de Brink	gymzaal							
Sportzaal De Copper	sportzaal	17%	4%	22%	11%	0%	0%	0%
Gymzaal Brandpunt	gymzaal	14%	0%	47%	42%	0%	0%	0%
Gymzaal Blommendaal	gymzaal	81%	24%	44%	21%	0%	0%	0%
Sportzaal De Schakel	sportzaal	50%	0%	16%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal De Stoof	gymzaal							
gemiddeld:		44%	22%	48%	27%	6%	9%	2%

Tabel 9: Bezetting binnensportaccommodaties winterseizoen 2019

Winterseizoen								
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		Zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
Sportcentrum Berenschot	sportthal	51%	44%	73%	21%	40%	63%	0%
Gymzaal Noord	gymzaal	76%	68%	46%	0%	30%	0%	0%
Gymzaal West	gymzaal	24%	0%	38%	0%	0%	0%	0%
Lingebolder	gymzaal							
Helsdingen (sportthal Noord)	sportthal	84%	6%	71%	53%	0%	92%	0%
Helsdingen (sportthal Zuid)	sportthal	73%	34%	48%	36%	0%	0%	0%
Gymzaal Zwanengat	gymzaal	94%	100%	73%	58%	0%	0%	0%
Gymzaal De Prenter	gymzaal	74%	0%	30%	0%	0%	21%	30%
Gymzaal De Biezen	gymzaal	13%	0%	60%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal Het Knooppunt	gymzaal	11%	0%	4%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal De Krooshof	gymzaal	20%	4%	45%	16%	0%	0%	0%
Sportthal De Linde	sportthal	2%	11%	52%	79%	0%	0%	0%
Sportzaal Het Bosch	sportzaal	41%	32%	66%	34%	0%	0%	0%
Sportzaal 't Spant	sportzaal	38%	6%	58%	100%	60%	0%	0%
Gymzaal de Brink	gymzaal							
Sportzaal De Copper	sportzaal	16%	0%	32%	68%	40%	0%	0%
Gymzaal Brandpunt	gymzaal	17%	0%	33%	32%	0%	0%	0%
Gymzaal Blommendaal	gymzaal	81%	44%	50%	21%	0%	0%	0%
Sportzaal De Schakel	sportzaal	50%	0%	16%	0%	0%	0%	0%
Gymzaal De Stoof	gymzaal							
gemiddeld:		45%	21%	47%	30%	10%	10%	2%

Bijlage 2 Huidige en toekomstige klokurenbehoefte

Gymbehoefte in klokuren	2024	2025	2030	2035	2040
RKBS Floris Radewijnsz	4,5	4,5	6	6	6
Basisschool De Wilgenhoek	10,5	10,5	15	18	19,5
OBS De Sterrenkijker	4,5	4,5	6	6	6
Basisschool Hobbitstee	9	9	10,5	10,5	10,5
Koningin Wilhelminaschool	9	9	10,5	10,5	10,5
Basisschool Het Mozaïek	6	6	6	6	6
CBS Klim Op	7,5	7,5	10,5	12	12
CBS Juliana	7,5	7,5	9	10,5	10,5
Johannes Calvijnschool	13,5	13,5	16,5	16,5	16,5
IBS El Boukhari	10,5	10,5	12	13,5	13,5
PCBS Noach (Schoonrewoerd)	9	9	10,5	10,5	10,5
Totaal Leerdam	91,5	91,5	112,5	120	121,5
Behoeftte zaaldelen Leerdam	3,5	3,5	4,3	4,6	4,7
Aanbod zaaldelen Leerdam	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
De Ark	6	6	6	6	6
De Rank	9	9	10,5	10,5	10,5
De Wegwijzer	10,5	12	12	13,5	13,5
De Voorhof	12	12	13,5	13,5	13,5
Egbertusschool	6	6	7,5	9	9
SBO De Brug (speciaal onderwijs)					
OBS Tijl Uilenspiegel	3	3	3	4,5	4,5
IKC Werelds	9	10,5	10,5	10,5	10,5
Oosterlicht College (VO)	81,8	82,6	85,4	91,2	95,6
Totaal Vianen	137,3	141,1	148,4	158,7	163,1
Behoeftte zaaldelen Vianen	5,3	5,4	5,7	6,1	6,3
Aanbod zaaldelen Vianen	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
CBS Het Kompas	7,5	7,5	10,5	10,5	10,5
OBS Prinses Wilhelmina	3	3	3	3	3
Totaal Lexmond	10,5	10,5	13,5	13,5	13,5
Behoeftte zaaldelen Lexmond	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Aanbod zaaldelen Lexmond	1	1	1	1	1
OBS De Sterrenkijker	3	3	3	3	3
Totaal Kedichem	3	3	3	3	3
Behoeftte zaaldelen Kedichem	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Kedichem	1	1	1	1	1
PCBS Het Avontuur	10,5	12	15	12	9
Totaal Hoef en Haag	10,5	12	15	12	9
Behoeftte zaaldelen Hoef en Haag	0,4	0,5	0,6	0,5	0,3
Aanbod zaaldelen Hoef en Haag	1	1	1	1	1
OBS Meester Vos	13,5	13,5	16,5	15	12
Totaal Hagestein	13,5	13,5	16,5	15	12
Behoeftte zaaldelen Hagestein	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
Aanbod zaaldelen Hagestein	1	1	1	1	1
De Regenboog	3	3	3	3	3
Totaal Everdingen	3	3	3	3	3
Behoeftte zaaldelen Everdingen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Everdingen	1	1	1	1	1

Gymbehoefte in klokuren	2024	2025	2030	2035	2040
CNS Herédium	3	3	3	4,5	4,5
Totaal Zijderveld	3	3	3	4,5	4,5
Behoeftte zaaldelen Zijderveld	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Aanbod zaaldelen Zijderveld	1	1	1	1	1
CBS Eben Haezer	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Totaal Leerbroek	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Behoeftte zaaldelen Leerbroek	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Aanbod zaaldelen Leerbroek	1	1	1	1	1
Het Fundament	3	3	3	3	3
Totaal Nieuwland	3	3	3	3	3
Behoeftte zaaldelen Nieuwland	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Nieuwland	1	1	1	1	1
OBS De Springplank	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
CBS De Rank	12	12	13,5	13,5	13,5
Totaal Meerkerk	16,5	16,5	18	18	18
Behoeftte zaaldelen Meerkerk	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Aanbod zaaldelen Meerkerk	3	3	3	3	3
CBS De Ontdekking	3	3	3	3	3
Totaal Hei- en Boeicop	3	3	3	3	3
Behoeftte zaaldelen Hei- en Boeicop	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aanbod zaaldelen Hei- en Boeicop	1	1	1	1	1
PCBS De Kandelaar	12	12	13,5	13,5	13,5
OBS Vlindertuin	3	3	4,5	4,5	4,5
Totaal Ameide	15	15	18	18	18
Behoeftte zaaldelen Ameide	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Aanbod zaaldelen Ameide	2	2	2	2	2
Totaal Vijfheerenlanden	234,8	240,1	262,4	269,7	268,1
Totaal behoefte zaaldelen	12,2	12,4	14,0	14,6	14,6
Totaal aanbod zaaldelen	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0

**beleidsontwikkeling &
marketing**

**beheer &
exploitatie**

**huisvesting &
programmamanagement**

**aanbesteden &
projectmanagement**